

CLOUD ATLAS

Α Τ Λ Α Σ Ν Ε Φ Ω Ν

DAVID
MITCHELL

ΜΕ ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΜΑΡΙΑ ΕΥΛΟΥΡΗ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Λογοτεχνία

Πρώτη έκδοση Μάρτιος 2024

Τίτλος πρωτοτύπου David Mitchell, *Cloud Atlas*, Sceptre 2004, Sceptre 2024,
Random House 2004

Επιμέλεια – διόρθωση τυπογραφικών δοκιμών Χρίστος Κυθρεώτης
Σχεδιασμός εξωφύλλου Ρεντουάν Αμζλάν

- © 2004, David Mitchell
- © 2024, David Mitchell (για το επίμετρο)
- © 2024, Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ (για την ελληνική γλώσσα)

ISBN 978-618-03-3946-8

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83946

Κ.Ε.Π. 5677, κ.π. 19799

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003500, fax: 211 3003562
metaixmio.gr · metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση
Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα
τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

- Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα
τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562
- Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα
τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

DAVID MITCHELL

CLOUD
ATLAS

ΑΤΛΑΣ ΝΕΦΩΝ

ΜΕ ΕΠΙΜΕΤΡΟ ΤΟΥ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ
ΓΙΑ ΤΑ ΕΙΚΟΣΙ ΧΡΟΝΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Μαρία Ξυλούρη

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Για τη Χάνα
και τους παππούδες της

*Το ημερολόγιο Ειρηνικού
του Άνταμ Γιούν*

Πέμπτη, 7 Νοεμβρίου—

Πέρα από το ινδιάνικο χωριουδάκι, σε μια ερημική ακρογιαλιά, βρήκα ένα μονοπάτι από πρόσφατα χνάρια. Ανάμεσα σε σάπιες κέλπιες, καρύδες & μπαμπού, τα ίχνη με οδήγησαν στον δημιουργό τους, έναν Λευκό, με τα μπατζάκια του παντελονιού του & τα μανίκια της πατατούκας του σηκωμένα, με περιποιημένη γενειάδα & υπερμέγεθες καπέλο, ο οποίος κρατούσε ένα κουταλάκι & φτυάριζε & κοσκίνιζε τη σταχτιά άμμο τόσο διεξοδικά ώστε με πρόσεξε μονάχα αφού τον χαιρέτησα από τα δέκα μέτρα. Έτσι έγινε & γνώρισα τον δόκτορα Χένρι Γκους, ιατρό της λονδρέζικης αριστοκρατίας. Η εθνικότητά του δεν με εξέπληξε. Σε κανέναν από τους χάρτες που έχω δει δεν είναι καταγεγραμμένη αετοφωλιά τόσο ερημωμένη, ή νήσος τόσο απομακρυσμένη ώστε να καταφύγει εκεί κανείς δίχως να βρει έναν Άγγλο ανταγωνιστή.

Άραγε είχε χάσει κάτι ο γιατρός στη ζοφερή εκείνη ακτή; Μπορούσα να τον συνδράμω; Ο δρ Γκους κούνησε το κεφάλι αρνητικά, έλυσε το μαντίλι του & επέδειξε το περιεχόμενό του με ολοφάνερη υπερηφάνεια. «Τα δόντια, κύριε, είναι τα επισμαλτωμένα άγια δισκοπότηρα της αναζήτησης τούτης. Σε καιρούς αλλοτινούς αυτή η αρκαδική ακρογιαλιά ήταν χώρος κανιβαλιστικών συμποσιών, όπως το ακούτε, όπου οι δυνατοί καταβρόχθιζαν τους αδύναμους. Τα δόντια τα έφτυναν, όπως θα φτύναμε εμείς το κουκούτσι του κερασιού. Ετούτοι όμως εδώ οι ευτελείς γομφίοι, κύριε, θα μεταμορφωθούν σε χρυσάφι, & πώς άραγε; Ένας τεχνίτης στο Πικαντίλι που κατασκευάζει οδοντοστοιχίες για την αριστοκρατία προσφέρει γενναιόδωρη αμοιβή για ανθρώπινα δόντια. Ξέρετε την τιμή για ένα τέταρτο της λίβρας, κύριε;»

Ομολόγησα πως όχι.

«& ούτε θα σας διαφωτίσω, κύριε, διότι πρόκειται για μυστικό του επαγγέλματος!» Άγγιξε τη μύτη του. «Γνωρίζετε, κύριε Γιούν, τη

μαρκησία Γκρέις του Μείφερ; Όχι; Τόσο το καλύτερο για εσάς, αφού δεν είναι παρά ένα ψοφίμι με μεσοφόρι. Πάνε πέντε χρόνια που αμαύρωσε τ' όνομά μου η σκύλα αυτή, ναι, με κατηγορίες που οδήγησαν στον κοινωνικό εξοστρακισμό μου». Ο δρ Γκους κοίταξε κατά τη θάλασσα. «Εκείνη τη μαύρη ώρα άρχισαν οι περιπλανήσεις μου». Εξέφρασα τη συμπόνια μου για τα δεινά του γιατρού.

«Σας ευχαριστώ, κύριε, σας ευχαριστώ, ετούτα όμως τα δόντια» είπε κουνώντας το μαντίλι του «είναι οι λυτρωτές άγγελοί μου. Επιτρέψτε μου να σας εξηγήσω. Η μαρκησία φορά οδοντοστοιχία κατασκευασθείσα από τον προαναφερθέντα γιατρό. Τα Χριστούγεννα, ενώ η παρφουμαρισμένη γαϊδάρα θα παραθέτει τη χοροεσπερίδα της, εγώ, ο Χένρι Γκους, μάλιστα, εγώ *αυτοπροσώπως*, θα σηκωθώ & θα αποκαλύψω σε όλους ότι η οικοδέσποινά μας μασουλάει με δόντια κανίβαλων! Ο κύριος Χιούμπερτ, προβλέψιμα, θα με προκαλέσει: “Είτε θα παρουσιάσετε τις αποδείξεις σας” θα γρούξει το γουρούνι “είτε θα επανρθώσετε”. Θα δηλώσω “Αποδείξεις, κύριε Χιούμπερτ; Μα, εγώ ο ίδιος συνέλεξα τα δόντια της μητέρας σας από το πτυελοδοχείο του Νοτίου Ειρηνικού! Ιδού, κύριε, ιδού μερικά όμοιά τους!” & θα πετάξω τούτα δω ακριβώς τα δόντια στη σουπιέρα της από ταρταρούγα & αυτή, κύριε, αυτή θα είναι η εκδίκησή μου! Οι φλύαρες γλώσσες θα κράξουν την παγερή μαρκησία στις φυλλάδες τους & σύντομα θα είναι πολύ τυχερή αν λαμβάνει καμιά πρόσκληση σε χοροεσπερίδα πτωχοκομείου!».

Αποχαιρέτησα τον Χένρι Γκους βιαστικά. Πρόκειται για παράφρονα, θαρρώ.

Παρασκευή, 8 Νοεμβρίου—

Στο προχειροφτιαγμένο ναυπηγείο κάτω από το παράθυρό μου οι εργασίες στο μπαστούνι συνεχίζονται, υπό τη διεύθυνση του κυρίου Σάικς. Ο κύριος Γουόκερ, ο μοναδικός ταβερνιάρης του Όσιαν Μπέι, είναι επίσης & ο βασικός του ξυλέμπορας & καυχιέται για τα χρόνια που έκανε αρχιναυπηγός στο Λίβερπουλ. (Πλέον γνωρίζω υπερβολικά καλά την αντιποδική εθιμοτυπία για να πιστέψω τέτοιους απίθανους

ισχυρισμούς.) Ο κύριος Σάικς μου είπε ότι, για να καταστεί η *Προφήτιδα* «αξιόπλοη», απαιτείται μία εβδομάδα ολόκληρη. Επτά ημέρες μέσα στο *Μουσκέτο* φαίνονται ζοφερή καταδίκη, θυμούμαι ωστόσο τα αιχμηρά δόντια της δαιμονισμένης τρικυμίας & τους ναύτες που πνίγηκαν στη θάλασσα & η παρούσα ατυχία μου φαντάζει λιγότερο βαριά.

Βρήκα τον δρα Γκους στη σκάλα σήμερα το πρωί & προγευματίσαμε μαζί. Μένει στο *Μουσκέτο* από τα μέσα του Οκτωβρίου, αφού ταξίδεψε ως εδώ μ' ένα βραζιλιάνικο εμπορικό, το *Ναμοράντος*, από τα Φίτζι, όπου ασκούσε την τέχνη του σε μια ιεραποστολή. Τώρα ο γιατρός περιμένει ένα πολύ καθυστερημένο φωκοθηρικό, τη *Νέλι*, για να τον μεταφέρει στο Σίδνεϊ. Στην αποικία θα αναζητήσει μια θέση σε επιβατηγό για να γυρίσει στη γενέτειρά του, το Λονδίνο.

Η κρίση μου για τον δρα Γκους ήταν άδικη & πρόωρη. Για να ευημερήσει κανείς στο επάγγελμά μου, πρέπει να είναι κυνικός όμοιος με τον Διογένη, ο κυνισμός όμως μπορεί να καταστήσει αόρατες πιο διακριτικές αρετές. Ναι, ο γιατρός έχει τις εκκεντρικότητές του & μετά χαράς θα τις αφηγηθεί για ένα δράμι πορτογαλέζικο *πίσκο* (με μέτρο πάντα), εγγυώμαι ωστόσο ότι είναι ο μοναδικός άλλος κύριος σε αυτό το γεωγραφικό πλάτος ανατολικά του Σίδνεϊ & δυτικά του Βαλπαραΐσο. Ίσως ακόμα & να του συντάξω συστατική επιστολή προς τους Πάρτριτζ στο Σίδνεϊ, διότι ο δρ Γκους & ο αγαπητός ο Φρεντ είναι της ίδιας πάστας.

Καθώς η κακοκαιρία εμπόδισε την πρωινή μου έξοδο, καθίσαμε πλάι στη φωτιά μιλώντας & οι ώρες πέρασαν σαν να ήταν λεπτά. Μίλησα επί μακρόν για την Τίλντα & τον Τζάκσον αλλά & για τους φόβους μου για τον «πυρετό του χρυσού» στο Σαν Φρανσίσκο. Η συζήτησή μας έπειτα πέρασε από τη γενέτειρά μου στα πρόσφατα συμβολαιογραφικά μου καθήκοντα στη Νέα Νότια Ουαλία, & από εκεί στους Γκίμπους, Μάλθους & Γκόντγουιν μέσω Βδελλών & Ατμομηχανών. Η σοβαρή συζήτηση είναι μια ανακούφιση που μου λείπει ιδιαίτερα στην *Προφήτιδα* & ο γιατρός είναι ένας γνήσιος πολυμαθής. Επιπλέον, διαθέτει μια ωραία στρατιά σκαλιστά πιόνια από οστό φάλαινας την οποία θα κρατήσουμε απασχολημένη, είτε έως την αναχώρηση της *Προφήτιδας* είτε έως την άφιξη της *Νέλι*.

Σάββατο, 9 Νοεμβρίου—

Χάραμα λαμπρό σαν ασημένιο δολάριο. Στον όρμο, η σκούνα μας ακόμη αποτελεί θέαμα αξιοθρήνητο. Στην ακτή καρενάρουν ένα ινδιάνικο πολεμικό κανό. Ο Χένρι & εγώ κινήσαμε για την «Παραλία των Ομόδειπνων» με διάθεση εορταστική, αφού χαιρετήσαμε μακάρια την υπηρέτρια που εργάζεται για τον κύριο Γουόκερ. Η σκυθρωπή δεσποινίδα άπλωνε ρούχα σε έναν θάμνο & δεν μας έδωσε σημασία. Έχει μια υποψία σκούρου αίματος & θαρρώ η μητέρα της δεν πρέπει να απέχει & πολύ από τη φάρα της ζούγκλας.

Ενώ περνούσαμε κάτω από το ινδιάνικο χωριουδάκι, ένα «βουητό» μάς κέντρισε την περιέργεια & αποφασίσαμε να εντοπίσουμε την προέλευσή του. Ο καταυλισμός περιφράσσεται από πασσάλους, σε τέτοια αποσύνθεση που μπορεί κανείς να εισβάλει από δέκα μεριές. Μια άτριχη σκύλα σήκωσε το κεφάλι της, ήταν όμως ξεδοντιάρα & ετοιμοθάνατη & δεν γάβγισε. Ένας εξωτερικός δακτύλιος από καλύβια πόνγκα (κατασκευασμένα από κλαριά, χωμάτινους τοίχους & ψάθινες οροφές) έστεκε ταπεινά στον ίσκιο «αρχοντικών» κατοικιών, φτιαγμένων από ξύλο, με σκαλιστά ανώφλια & υποτυπώδεις βεράντες. Στο κέντρο εκείνου του χωριού λάμβανε χώρα μια δημόσια μαστίγωση. Ο Χένρι & εγώ ήμασταν οι μοναδικοί Λευκοί εκεί, διακρίνονταν όμως τρεις κάστες Ινδιάνων θεατών. Ο φύλαρχος καθόταν στον θρόνο του, φορώντας μανδύα με φτερά, ενώ οι δερματόστικτοι ευγενείς & τα γυναικόπαιδά τους παρακολουθούσαν όρθιοι, κάπου τριάντα στον αριθμό. Οι σκλάβοι, πιο μελαψοί & βρόμικοι από τους καστανόχρωμους αφέντες τους & πολύ λιγότεροι αριθμητικά, κάθονταν στις λάσπες. Τέτοια έμφυτη, κτηνώδης αποχαύνωση! Βλογιοκομμένοι & φουσκαλισμένοι από το χάκι χάκι, οι άθλιοι τούτοι κοιτούσαν την τιμωρία, χωρίς άλλη αντίδραση πέρα από το παράξενο εκείνο βουητό που θύμιζε μελίσι. Αν υποδήλωνε συμπόνια ή αποδοκιμασία ο ήχος δεν το γνωρίζαμε. Ο μαστιγωτής ήταν ένας Γολιάθ με σωματική διάπλαση η οποία θα τρόμαζε & πυγμάχο. Σαύρες δεινές & μικρές ήταν ζωγραφισμένες απ' άκρη σ' άκρη στους μυς του αγρίου – το τομάρι του θα πουλιόταν σε καλή τιμή, αν & δεν θα αναλάμβανα να τον απαλ-

λάξω από δαύτο ακόμα & για όλα τα μαργαριτάρια της Χαβάης! Ο αξιολύπητος δεσμώτης, κάτασπρος από τα βάσανα χρόνων, ήταν γυμνός, δεμένος σε ένα πλαίσιο σε σχήμα Α. Με κάθε άγρια καμτσικιά το σώμα του ριγούσε, η πλάτη του μια περγαμηνή με ματωμένους ρούνους, το αναίσθητό του όμως πρόσωπο υποδήλωνε τη γαλήνη του μάρτυρα που έχει ήδη εναποθέσει εαυτόν εις χείρας του Κυρίου.

Το ομολογώ, σε κάθε καμτσικιά συγκλονιζόμουν. Έπειτα συνέβη κάτι περίεργο. Ο χτυπημένος άγριος σήκωσε το γερμένο κεφάλι του, τα μάτια του βρήκαν τα δικά μου & μου έριξαν ένα βλέμμα αλλόκοτο & εγκάρδιο! Θαρρείς & ηθοποιός του θεάτρου είδε φίλο παλιό στο θεωρείο &, κρυφά από το κοινό, του έδειξε πως τον αναγνώρισε. Ένας δερματοστικτος Μαύρος μας πλησίασε & κούνησε το μαύρο στιλέτο του για να δείξει ότι δεν ήμασταν ευπρόσδεκτοι. Ρώτησα για τη φύση του εγκλήματος του δεσμώτη. Ο Χένρι, όμως, έβαλε το χέρι του στον ώμο μου. «Πάμε, Άνταμ, οι σοφοί δεν μπαίνουν ανάμεσα στο θεριό & την τροφή του».

Κυριακή, 10 Νοεμβρίου—

Ο κύριος Μπουρχάαβε καθόταν ανάμεσα στην κλίκα των έμπιστων κακούργων του ωσάν Άρχοντας Όφισ με τους θαμνόφιδές του. Οι κυριακάτικοι «εορτασμοί» τους στον κάτω όροφο είχαν ξεκινήσει προτού σηκωθώ. Βγήκα σε αναζήτηση νερού για ξύρισμα & βρήκα την ταβέρνα γεμάτη θαλασσόλυκους που περίμεναν τη σειρά τους για αυτές τις καημένες τις Ινδιάνες που έχει παγιδεύσει ο κύριος Γουόκερ σ' ένα αυτοσχέδιο *μπορντέλο*. (Ο Ράφαελ δεν ήταν ανάμεσα στους έκλυτους.)

Δεν εννοώ να προγευματίσω σε πορνείο τη Μέρα του Κυρίου. Η αποστροφή του Χένρι ήταν ισάξια της δικής μου, παραλείψαμε λοιπόν το πρόγευμα (το δίχως άλλο, η υπηρέτρια είχε επιστρατευτεί σε άλλου είδους υπηρεσίες) & κινήσαμε για το παρεκκλήσι, για να εκκλησιαστούμε νηστικοί.

Ούτε διακόσιες γιάρδες δεν είχαμε προχωρήσει όταν, προς σύγχυσή μου, θυμήθηκα τούτο το ημερολόγιο, αφημένο στο τραπέζι του

δωματίου μου στο *Μουσκέτο*, προσβάσιμο σε όποιον πιωμένο ναύτη τυχόν έμπαινε. Φοβούμενος για την ασφάλειά του (& τη δική μου, σε περίπτωση που έπεφτε στα χέρια του), επέστρεψα για να το κρύψω πιο επιδέξια. Η επιστροφή μου χαιρετίστηκε με πλατιά πονηρά χαμόγελα & υπέθεσα ότι επρόκειτο για μια περίπτωση του «κατά φωνή & ο γάιδaros», πληροφορήθηκα όμως την πραγματική αιτία όταν άνοιξα την πόρτα μου: όπερ σημαίνει, έπιασα επ' *αυτοφώρω* τα αρκουδίσια καπούλια του Μπουρχάβε καβάλα στην ιδανική του Μαυρούλα στο *κρεβάτι μου!* & ζήτησε τάχα συγγνώμη εκείνος ο Ολλανδός διάολος; Κάθε άλλο! Θεώρησε *εαυτόν* θύμα & φώναξε «Τσακίσου φύγε, κύριε Καλαμαροψώλη! Ειδάλλως, μα τον Εξαποδώ, θα σου την κόψω τη γιάνκινη την παλιοπένα σου στα δυο!».

Άρπαξα το ημερολόγιό μου & κουτρουβαλιάστηκα στον κάτω όροφο, όπου με υποδέχτηκε μια *οχλοκρατία* ευθυμίας & περιέγελου από τους εκεί συγκεντρωμένους Λευκούς αγρίους. Διαμαρτυρήθηκα στον Γουόκερ ότι πλήρωνα για ιδιαίτερο δωμάτιο & απαιτούσα να παραμένει ιδιαίτερο ακόμα & εν τη απουσία μου, εκείνος ο παλιάνθρωπος όμως απλώς μου προσέφερε έκπτωση ενός τρίτου «για να καβαλικέψετε ένα τέταρτο της ώρας την ωραιότερη φοράδα του στάβλου μου!». Αηδιασμένος, ανταπάντησα ότι ήμουν σύζυγος & πατέρας! & ότι κάλλιο να πεθάνω παρά να σπιλώσω την αξιοπρέπεια & την ηθική μου με κάποια από τις συφιλιδιασμένες πουτάνες του! Ο Γουόκερ ορκίστηκε να μου «στολίσει τα μάτια» άμα ξανάλεγα τις ίδιες του τις αγαπημένες θυγατέρες «πουτάνες». Ένας ξεδοντιάρης θαμνόφης είπε χλευαστικά ότι, αν ήταν αρετή το να διαθέτεις σύζυγο & παιδί, «Ε, τότε, κύριε Γιούν, είμαι δέκα φορές πιο ενάρετος από του λόγου σου!» & ένα αθέατο χέρι με κατάβρεξε με ένα κύπελλο ζύθου. Αποσύρθηκα πριν πάρει τη θέση του υγρού κάποιο πιο στερεό βλήμα.

Η καμπάνα του παρεκκλησιού καλούσε τους θεοφοβούμενους του Όσιαν Μπέι & έτρεξα εκείθε, όπου περίμενε ο Χένρι, προσπαθώντας να ξεχάσω τις πρόσφατες ασχήμιες που είχα αντικρίσει στο κατάλυμά μου. Το παρεκκλησί έτριζε σαν παλιόβαρκα & το εκκλησίασμα ελάχιστα υπερέβαινε τα δάχτυλα δυο χεριών σε αριθμό, πλην όμως ουδέποτε ξεδίψασε ταξιδιώτης σε όαση της ερήμου με ευγνωμοσύνη με-

γαλύτερη αυτής με την οποία προσευχηθήκαμε ο Χένρι & εγώ ετούτο το πρωί. Ο λουθηρανός ιδρυτής ενταφιάστηκε στο κοιμητήριο του παρεκκλησιού του πριν από δέκα χειμώνες & δεν έχει βρεθεί ακόμη χειροτονημένος διάδοχος να αποτολήσει να διεκδικήσει την ηγεσία της Αγίας Τράπεζας. Το θρήσκευμά της, επομένως, είναι ένας «αχταρμάς» χριστιανικών δογμάτων. Διαβάστηκαν βιβλικά εδάφια από τους εγγράμματους του εκκλησιασματος & κληθήκαμε να διαλέξουμε & εμείς από έναν ύμνο. Ο «επιστάτης» του δημόδους τούτου ποιμνίου, ένας κύριος Ντ' Άρνοκ, στεκόταν κάτω απ' τον λιτό σταυρό & παρακάλεσε τον Χένρι & εμένα να συμμετάσχουμε ισοτίμα. Έχοντας στον νου μου τη σωτηρία μου από την τρικυμία της περασμένης εβδομάδας, υπέδειξα το κεφ. 8 του Κατά Λουκάν, *προσελθόντες δὲ διήγειραν αὐτὸν λέγοντες ἐπιστάτα ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα! ὁ δὲ ἐγερθεὶς ἐπετίμησε τῷ ἀνέμῳ & τῷ κλύδωνι τοῦ ὕδατος, & ἐπαύσαντο, & ἐγένετο γαλήνη.*

Ο Χένρι απήγγειλε τον Ψαλμό 8 με βροντερή φωνή αντάξια έμπειρου δραματουργού, *& κατέστησας αὐτὸν ἐπὶ τὰ ἔργα τῶν χειρῶν σου πάντα ὑπέταξας ὑποκάτω τῶν ποδῶν αὐτοῦ, πρόβατα & βόας ἀπάσας, ἔτι δὲ & τὰ κτήνη τοῦ πεδίου, τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ & τοὺς ἰχθύας τῆς θαλάσσης, τὰ διαπορευόμενα τρίβους θαλασσῶν.*

Οργανίστας δεν υπήρχε να παίξει ένα μεγαλυνάριο πέρα από τον άνεμο στην καμινάδα, χορωδία δεν υπήρχε να τραγουδήσει ένα Νυν απολύεις πέρα από τους μανιασμένους γλάρους, κι ωστόσο φρονώ πως δεν δυσαρροστήθηκε ο Πλάστης. Μοιάζαμε περισσότερο στους πρωτοχριστιανούς της Ρώμης απ' ό,τι η όποια μεταγενέστερη, καταστόλιστη με απόκρυφα & με πετράδια Εκκλησία. Ακολούθησε δημόσια προσευχή. Οι ενορίτες προσεύχονταν αυτοσχεδιαστικά για την εξάλειψη του περονόσπορου, για την ανάπαυση της ψυχής ενός νεκρού βρέφους, για την ευλογία ενός νέου ψαροκάικου, &λπ. Ο Χένρι ευχαρίστησε για τη φιλόξενη υποδοχή των επισκεπτών από τους χριστιανούς της νήσου Τσάταμ. Εξέφρασα & εγώ την ευγνωμοσύνη μου & προσευχήθηκα για την Τίλντα, τον Τζάκσον & τον πεθερό μου, για να είναι προστατευμένοι κατά την παρατεταμένη απουσία μου.

Μετά τη λειτουργία, μας προσέγγισε εγκαρδιότατα, τον γιατρό & μένα, ένας ηλικιωμένος «μέγας ιστός» του παρεκκλησιού εκείνου,

κάποιος κύριος Έβανς, που σύστησε τον Χένρι & εμένα στην κυρία του (αμφότεροι παρέκαμπταν την αναπηρία της κώφωσης απαντώντας μονάχα τις ερωτήσεις εκείνες που οι ίδιοι πίστευαν ότι είχαν γίνει & αποδεχόμενοι μονάχα τις απαντήσεις εκείνες που οι ίδιοι πίστευαν ότι είχαν δοθεί – στρατήγημα που υιοθετούν πλήθος Αμερικανοί δικηγόροι) & τους δίδυμους γιους τους, τον Κίγκαν & τον Ντάβεντ. Ο κύριος Έβανς έκανε γνωστό ότι είχε συνήθεια κάθε εβδομάδα να καλεί τον κύριο Ντ' Άρνοκ, τον ιεροκήρυκά μας, να δειπνήσει στο κοντινό τους σπίτι, διότι ο τελευταίος κατοικεί στο Πορτ Χατ, ένα ακρωτήριο που απέχει κάποια μίλια. Θα θέλαμε μήπως & εμείς να τους συντροφεύσουμε στο κυριακάτικο τους γεύμα; Είχα ήδη ενημερώσει τον Χένρι για τα Σόδομα & τα Γόμορα στο *Μουσκέτο* & καθώς ακούγαμε τα στομάχια μας να φωνάζουν «Ανταρσία!», δεχτήκαμε την ευγένεια των Έβανς με ευγνωμοσύνη.

Το υποστατικό των οικοδεσποτών μας, που βρισκόταν μισό μίλι από το Όσιαν Μπέι, σε μια ανεμοδαρμένη & φιδουγριστή κοιλάδα, αποδείχτηκε κτίσμα πενιχρό μεν, προστατευμένο δε από εκείνες τις πεισιμωμένες καταιγίδες που τσακίζουν τα κόκαλα τόσων & τόσων δύσμοιρων σκαφών στους κοντινούς υφάλους. Στην αίθουσα υποδοχής βρισκόταν μια τερατώδης κεφαλή αγριόχοιρου (αλλήθωρου & με στραβωμένο σαγόι), που είχαν σκοτώσει οι δίδυμοι στα δέκατα έκτα γενέθλιά τους, & ένα υπνοβατικό ρολόι με εκκρεμές (σε ασυμφωνία κάποιων ωρών με το δικό μου ρολόι τσέπης. Πράγματι, η ακριβής ώρα είναι μια πολύτιμη εισαγωγή από τη Νέα Ζηλανδία). Ένας Ινδιάνος αγρεργάτης κρυφοκοίταζε απ' το παράθυρο τους επισκέπτες του κυρίου του. Πιο κουρελή αποστάτη δεν είχα ξαναδεί, ο κύριος Έβανς όμως ορκιζόταν πως «δεν είχε υπάρξει πιο σβέλτο δίποδο τσοπανόσκυλο» απ' τον μουλάτο, τον Μπάρναμπας. Ο Κίγκαν & ο Ντάβεντ είναι τίμια & άμαθα παιδιά, που κατά κύριο λόγο ξέρουν από πρόβατα (η οικογένεια διαθέτει διακόσια κεφάλια), διότι ουδείς εκ των δύο δεν έχει πάει στη «Χώρα» (έτσι αποκαλούν τη Νέα Ζηλανδία οι νησιώτες), μήτε έχει λάβει την όποια μόρφωση πέρα από τη μελέτη της Βίβλου με τον πατέρα τους, χάρη στην οποία έχουν μάθει να διαβάζουν & να γράφουν επαρκώς.

Η κυρία Έβανς είπε την προσευχή & απόλαυσα το πιο ευχάριστό μου γεύμα (αμόλυντο από αλάτι, σκουλήκια & βρισίδια) από το αποχαιρετιστήριο δείπνο μου με τον πρόξενο Μπαξ & τους Πάρτριτζ στο Μπόμοντ. Ο κύριος Ντ' Άρνοκ μας αφηγήθηκε ιστορίες απ' τα καράβια που έχει εφοδιάσει στα δέκα χρόνια του στη νήσο Τσάταμ, ενώ ο Χένρι μας διασκέδασε μιλώντας μας για ασθενείς, διάσημους αλλά & αφανείς, που έχει ευεργετήσει σε Λονδίνο & Πολυνησία. Εγώ από την πλευρά μου περιέγραψα τις πάμπολλες κακουχίες που υπερνίκησε ο υποφαινόμενος Αμερικανός συμβολαιογράφος για να εντοπίσει τον Αυστραλό κληρονόμο μιας διαθήκης εκτελεσθείσας στην Καλιφόρνια. Συνοδεύσαμε το πρόβειο κρέας & τη μηλόπιτα με ελαφρύ ζύθο που φτιάχνει ο κύριος Έβανς για τις συναλλαγές του με τους φαλινοθήρες. Ο Κίγκαν & ο Ντάβεντ έφυγαν για να φροντίσουν τα ζωντανά τους & η κυρία Έβανς αποσύρθηκε στα οικοκυρικά της. Ο Χένρι ρώτησε αν δρούσαν πλέον ιεραπόστολοι στα Τσάταμ, οπότε ο κύριος Έβανς & ο κύριος Ντ' Άρνοκ αντάλλαξαν βλέμματα, & ο πρώτος μάς πληροφόρησε: «Όχι, οι Μαορί δεν το βλέπουν με καλό μάτι όταν εμείς οι Πάκεχα τους χαλάμε τους Μοριορί τους με τον πολύ εκπολιτισμό».

Αναρωτήθηκα αν υφίστατο καν τέτοιο κακό όπως ο «πολύς εκπολιτισμός». Ο κύριος Ντ' Άρνοκ μου είπε: «Αν δεν υπάρχει Θεός δυτικά του ακρωτηρίου Χορν, τότε ούτε αυτά τα Όλοι οι άνθρωποι δημιουργούνται ίσοι του συντάγματός σας υπάρχουν, κυρία Γιούν».* Τους όρους «Μαορί» & «Πάκεχα» τους γνώριζα από την παραμονή της Προφήτιδας στο Μπέι Οβ Άιλαντς, παρακάλεσα όμως να μάθω ποιον ή τι μπορεί να σήμαινε η λέξη «Μοριορί». Το αίτημά μου άνοιξε ένα ιστορικό κουτί της Πανδώρας, που κατέγραφε λεπτομερώς την παρακμή & την πτώση των Αβοριγίνων του Τσάταμ. Ανάψαμε τις πίπες μας. Η αφήγηση του κυρίου Ντ' Άρνοκ συνεχιζόταν ακόμη τρεις ώρες αργότερα, οπότε & έπρεπε να αναχωρήσει για το Πορτ Χατ πριν κρύψει το δειλινό τα χαντάκια στον δρόμο της επιστροφής του. Η προφορική εξιστό-

* Παίζει εδώ με ένα παλιό γνωμικό των ναυτικών: Κάτω από τις 40 μοίρες γεωγραφικό πλάτος, δεν υπάρχει νόμος· κάτω από τις 50, δεν υπάρχει Θεός. (Σ.τ.Μ.)

ρησή του, κατά την άποψή μου, είναι αντάξια της πένας ενός Ντεφόε ή ενός Μέλβιλ & θα την καταγράψω στις σελίδες αυτές, έπειτα, Μορφέως επιτρέποντος, από έναν καλό ύπνο.

Δευτέρα, 11 Νοεμβρίου—

Χάραμα υγρό & ανήλιαγο. Ο όρμος έχει όψη γλοιώδη, ο καιρός όμως είναι αρκετά μαλακός ώστε να μπορούν να συνεχιστούν οι επισκευές στην *Προφήτιδα*, δόξα σοι ο Ποσειδώνας. Ενώ γράφω, τοποθετείται μια καινούργια μετζάνα.

Λίγο αργότερα, όσο προγευματίζαμε ο Χένρι & εγώ, ήρθε ανάστατος ο κύριος Έβανς, & φορτώθηκε στον φίλο μου τον γιατρό να εξυπηρετήσει μια μοναχική γειτόνισσα, κάποια χήρα, την Μπράιντεν, που την έριξε το άλογο της στις πέτρες ενός βάλτου. Τη φρόντιζε η κυρία Έβανς & φοβόταν ότι η ζωή της χήρας ήταν σε κίνδυνο. Ο Χένρι πήρε το βαλιτσάκι του & έφυγε δίχως χρονοτριβή. (Προσφέρθηκα να πάω μαζί, ο κύριος Έβανς όμως με παρακάλεσε να δείξω κατανόηση, καθώς η ασθενής είχε αποσπάσει την υπόσχεση πως μόνο γιατρός θα την έβλεπε στην ανημπόρια της.) Ο Γουόκερ, που έτυχε να ακούσει αυτή τη συζήτηση, μου είπε ότι κανένα μέλος του ανδρικού φύλου δεν είχε περάσει το κατώφλι της χήρας εδώ & είκοσι χρόνια & κατέληξε ότι «Για να αφήνει τον κομπογιαννίτη να την πασπατέψει, πάει να πει ότι η ανέραστη η παλιοσκρόφα θα είναι στα τελευταία της».

Οι ρίζες των Μοριορί του «Ρεκόχου» (το όνομα των ντόπιων για το Τσάταμ) παραμένουν μυστήριο έως σήμερα. Ο κύριος Έβανς υποστηρίζει την άποψη ότι κατάγονται από Εβραίους διωγμένους από την Ισπανία, επικαλούμενος τις γαμπές τους μύτες & τα στραβά τους χείλη. Το θεώρημα που προτιμά ο κύριος Ντ' Άρνοκ, ότι οι Μοριορί ήταν κάποτε Μαορί των οποίων τα κανό ναυάγησαν σε αυτά εδώ τα τόσο απομακρυσμένα νησιά, στηρίζεται σε ομοιότητες στη γλώσσα & τη μυθολογία, & επομένως διαθέτει περισσότερα *καράτια* λογικής. Το

βέβαιο είναι πως, έπειτα από αιώνες ή & χιλιετίες απομόνωσης, οι Μοριορί ζούσαν ζωή εξίσου πρωτόγονη με τους καταρρακωμένους εξαδέλφους τους στη Γη του Βαν Ντίμεν.* Οι τέχνες της ναυπηγικής (πέρα από πρωτόγονες ξύλινες σχεδίες που χρησιμοποιούν για να περάσουν τα κανάλια ανάμεσα στα νησιά) & της ναυσιπλοΐας περιέπεσαν σε αχρησία. Ότι η υδρόγειος σφαίρα είχε κι άλλες στεριές, όπου πατούσαν άλλα πόδια, οι Μοριορί ούτε που το φαντάζονταν. Μάλιστα, η γλώσσα τους δεν διαθέτει λέξη για τη «φυλή», & «Μοριορί» σημαίνει απλώς «Ανθρωποι». Με την κτηνοτροφία δεν ασχολούνταν, καθώς αυτά τα νησιά δεν είχαν θηλαστικά ώσπου περαστικοί φαλαινοθήρες εσκεμμένα εγκατέλειψαν γουρούνια εδώ για να τα βρίσκουν στα επόμενα ταξίδια τους. Στην παρθενική τους κατάσταση, οι Μοριορί ήταν τροφουσλλέκτες, έπιαναν οστρακοειδή παούα, βουτούσαν για να πιάσουν αστακούς, πλιατσικολογούσαν αυγά, λόγχιζαν φώκιες, μάζευαν κέλπιες & σκάλιζαν για σκουλήκια & ρίζες.

Μέχρι στιγμής, οι Μοριορί δεν ήταν παρά μια ντόπια παραλλαγή των περισσότερων παγανιστών με τις λιναρένιες φούστες & τους φτερωτούς μανδύες στα ολοένα & λιγότερα «τυφλά σημεία» του ωκεανού που ακόμη ο Δευκός δεν έχει επιμορφώσει. Αν κάτι έκανε το παλιό Ρεκόχου μοναδικό, ωστόσο, αυτό ήταν το πρωτοφανές ειρηνικό τους δόγμα. Από αμνημονεύτων ετών, η ιερατική κάστα των Μοριορί όριζε πως όποιος έχυne αίμα ανθρώπου σκότωνε το ίδιο του το μάνα – την τιμή του, την αξία του, την υπόληψή του & την ψυχή του. Κανένας Μοριορί δεν θα πρόσφερε καταφύγιο, τροφή, κουβέντα ή έστω ένα βλέμμα στον ανεπιθύμητο. Αν ο εξοστρακισμένος φονιάς επιζούσε μετά τον πρώτο του χειμώνα, η απόγνωση της μοναξιάς συνήθως τον οδηγούσε σε μια σήραγγα του Κέιπ Γιανγκ, όπου & αυτοκτονούσε.

Σκεφτείτε το εξής, μας προέτρεψε ο κύριος Ντ' Άρνοκ. Δυο χιλιάδες άγριοι (τόσους λογαριάζει ο κύριος Έβανς) τιμούν το *Ου φονεύσεις* λόγω & έργω & διατυπώνουν μια προφορική «Magna Carta» για την εγκαθίδρυση μιας αρμονίας άγνωστης σε οποιονδήποτε άλλο τόπο στους εξήντα αιώνες από τότε που γεύτηκε ο Αδάμ τον καρπό του

* Παλιότερη ονομασία της Τασμανίας. (Σ.τ.Μ.)

Δέντρου της Γνώσεως. Η έννοια του πολέμου ήταν στους Μοριορί τόσο άγνωστη όσο το τηλεσκόπιο στον Πυγμαίο. Η ειρήνη, όχι μια ανάπαυλα μεταξύ πολέμων αλλά χιλιετίες αναλλοίωτης ειρήνης, επικρατεί σε αυτά τα απόμερα νησιά. Ποιος μπορεί ν' αρνηθεί ότι το παλιό Ρεκόχου ήταν πιο κοντά στην Ουτοπία του Μορ από ό,τι οι Πολιτείες της Προόδου μας, που κυβερνώνται από πολεμοχαρείς πρίγκιπες στις Βερσαλλίες & τη Βιέννη, την Ουάσινγκτον & το Γουέστμινστερ; «Εδώ» αναφώνησε ο κύριος Ντ' Άρνοκ, «& μόνον εδώ, αυτά τα ασύλληπτα φαντάσματα, οι ευγενείς άγριοι, εμφανίστηκαν με σάρκα & οστά!». (Ο Χένρι, αργότερα, ενώ επιστρέψαμε στο *Μουσκέτο*, ομολόγησε: «Με τίποτα δεν θα περιέγραφα μια φυλή αγρίων τόσο υπανάπτυκτων που δεν μπορούν να ριζούν ντρέτα το κοντάρι ως “ευγενείς”».)

Όπως το γυαλί, έτσι & η ειρήνη φανερώνει την εύθραυστη φύση της έπειτα από επανειλημμένα χτυπήματα. Το πρώτο χτύπημα στους Μοριορί ήταν η βρετανική σημαία, που υψώθηκε στη λάσπη του Σκίρμις Μπέι εν ονόματι του βασιλέως Γεωργίου από τον υποπλοίαρχο Μπρόουτον του HMS *Τσάταμ*, μόλις πριν από πενήντα χρόνια. Τρία χρόνια αργότερα, η ανακάλυψη του Μπρόουτον ήταν διαθέσιμη στα χαρτογραφικά πρακτορεία σε Σίδνεϊ & Λονδίνο & μερικοί ελεύθεροι άποικοι (ανάμεσά τους ο πατέρας του κυρίου Έβανς), ναυαγισμένοι ναυτικοί & «κατάδικοι σε διαφωνία με την Αποικιακή Υπηρεσία της Νέας Νότιας Ουαλίας για τους όρους του εγκλεισμού τους» είχαν εγκατασταθεί & καλλιεργούσαν κολοκύθες, κρεμμύδια, αραβόσιτο & καρότα. Αυτά τα πουλούσαν σε αναγκασμένους φωκοθήρες, το δεύτερο χτύπημα στην ανεξαρτησία των Μοριορί, οι οποίοι διέψευσαν τις ελπίδες των ιθαγενών για ευημερία βάζοντας ροζ τα κύματα με το αίμα απ' τις φώκιες. (Ο κύριος Ντ' Άρνοκ παρουσίασε τα κέρδη σύμφωνα με αυτή την αριθμητική – ένα & μόνο τομάρι απέφερε 15 σελίνια στην Καντόνα, & αυτοί οι πρωτοπόροι φωκοθήρες μάζευαν πάνω από δυο χιλιάδες τομάρια ανά σκάφος!) Μέσα σε λίγα χρόνια οι φώκιες απαντούσαν μόνο σε απομακρυσμένα βράχια & οι «φωκοθήρες» στράφηκαν & αυτοί στην καλλιέργεια πατάτας, την προβατοτροφία & τη χοιροτροφία, σε βαθμό τέτοιο ώστε πλέον τα Τσάταμ είναι γνωστά ως «Το Περιβάλλον του Ειρηνικού». Ετούτοι οι νεόπλουτοι αγρότες εκχερ-

σώνουν τα εδάφη με πυρκαγιές που σιγοκαίνε κάτω από την τύρφη για χρόνια & αναζωπυρώνονται στις ξηρασίες για να σπείρουν καινούργιες συμφορές.

Το τρίτο χτύπημα στους Μοριορί ήταν οι φαλινοθήρες που πλέον έδεναν στο Όσιαν Μπέι, το Γουαϊτάνγκι, το Ογουένα & το Τε Γουακάρου κατά αριθμούς διόλου αμελητέους για καρενάρισμα, ανεφοδιασμό & ανάπαυση. Οι γάτες & οι αρουραίοι των φαλινοθηρικών πολλαπλασιάστηκαν ωσάν τις Πληγές του Φαραώ & έφαγαν τα πουλιά που φώλιαζαν στο χώμα, στων οποίων τα αυγά τόσο υπολόγιζαν οι Μοριορί για τη διατροφή τους. Τέταρτον, οι ετερόκλητες αυτές παθήσεις που μακελεύουν τις πιο σκουρόχρωμες ράτσες όποτε τις προσεγγίζει ο Λευκός πολιτισμός απομύζησαν περαιτέρω τον αβοριγινικό πληθυσμό.

Οι Μοριορί, ωστόσο, όλες αυτές τις κακοτυχίες ενδεχομένως να τις είχαν αντέξει αν δεν έφταναν στη Νέα Ζηλανδία εκείνες οι αναφορές που απεικόνιζαν τα Τσάταμ σαν μια πραγματική γη Χαναάν, με λιμνοθάλασσες γεμάτες χέλια, κολπίσκους στρωμένους οστρακοειδή & κατοίκους που ούτε από μάχες ούτε από όπλα ξέρουν. Στα αυτιά των Νάτι Τάμα & των Νάτι Μούτουνα, δυο πατριών από το Τε Άτι Άγουα στο Ταρανάκι* (η γενεαλογία των Μαορί είναι, μας διαβεβαιώνει ο κύριος Ντ' Άρνοκ, εξίσου περίπλοκη στις διακλαδώσεις της με τα γενεαλογικά δέντρα που τόσο σέβεται η ευρωπαϊκή υψηλή κοινωνία, & μάλιστα κάθε παιδί της αγράμματης αυτής ράτσας ξέρει να πει στη στιγμή το όνομα του παππού του παππού του & τη «βαθμίδα» του), οι φήμες τούτες υπόσχονταν αποζημίωση για τις εκτάσεις των πατρογονικών περιουσιών που είχαν χαθεί κατά τους πρόσφατους «Πολέμους των Μουσκέτων».** Εστάλησαν κατάσκοποι για να δοκιμάσουν το

* Το Τε Άτι Άγουα είναι ένα ίγουι (iwi), δηλαδή μια συνομάδωση –στα αγγλικά αποδίδεται και ως συνομοσπονδία– φυλών των Μαορί στις περιοχές του Ταρανάκι και του Γουέλιγγκτον της Νέας Ζηλανδίας. (Σ.τ.Μ.)

** Οι διάφορες διαμάχες μεταξύ των φυλών των Μαορί έγιναν ακόμα πιο αιματηρές και εκτεταμένες κατά την περίοδο 1807-1837, μετά την εισαγωγή του μουσκέτου από τους Δυτικούς, με αποτέλεσμα να σκοτωθούν χιλιάδες άνθρωποι, και δεκάδες χιλιάδες άλλοι να σκλαβωθούν. (Σ.τ.Μ.)

σθένος των Μοριορί παραβιάζοντας τα ταπού* & λεηλατώντας τόπους ιερούς. Τις προκλήσεις αυτές οι Μοριορί τις αντιμετώπισαν κατά τις απαιτήσεις του Κυρίου μας, «γυρίζοντας & το άλλο μάγουλο», & οι παραβάτες επέστρεψαν στη Νέα Ζηλανδία φέρνοντας διαβεβαιώσεις για την προφανή λιποψυχία των Μοριορί. Οι δερματοστικτοί Μαορί *κονκισταδόρες* βρήκαν τη μονομελή αρμάδα τους στο πρόσωπο του Χάργουντ, καπετάνιου στο μπρίκι Ρόντινι, ο οποίος, κατά τους τελευταίους μήνες του 1835, συμφώνησε να μεταφέρει εννιακόσιους Μαορί & επτά πολεμικά κανό σε δύο ταξίδια, με αντάλλαγμα σορικές πατάτες, πυροβόλα όπλα, γουρούνια, μεγάλη ποσότητα ξασμένου λιναριού & ένα κανόνι. (Ο κύριος Ντ' Άρνοκ έτυχε πριν από πέντε χρόνια να συναντήσει τον Χάργουντ, πένητα, σε μια ταβέρνα στο Μπέι Οβ Άιλαντς. Αρχικώς αρνήθηκε πως ήταν ο Χάργουντ του Ρόντινι, έπειτα πήρε όρκο πως τον είχαν εξαναγκάσει να μεταφέρει τους Μαύρους, δεν διευκρίνισε όμως πώς του είχε επιβληθεί αυτός ο εξαναγκασμός.)

Το Ρόντινι μπαρκάρισε από το Πορτ Νίκολας τον Νοέμβριο, όμως το φορτίο του των απίστων, πεντακόσιοι άντρες, γυναίκες & παιδιά, στριμωγμένοι στο αμπάρι για το εξαήμερο ταξίδι, πνιγμένοι στην κόπρη & τον εμετό & δίχως την ελαχιστότατη επάρκεια νερού, αγκυροβόλησε στον κολπίσκο του Γουανατέτε σε τέτοια εξασθένηση που, *αρκεί να το ήθελαν*, ακόμα & οι Μοριορί θα είχαν σφαγιάσει τους φιλοπόλεμους αδελφούς τους. Οι Καλοί Σαμαρείτες επέλεξαν όμως να μοιραστούν τον φθίνοντα πλούτο του Ρεκόχου αντί να καταστρέψουν το *μάνα* τους χύνοντας αίμα, & γιατροπόρεψαν τους άρρωστους & τους ετοιμοθάνατους Μαορί. «Οι Μαορί είχαν ξανάρθει στο Ρεκόχου» εξήγησε ο κύριος Ντ' Άρνοκ, «& ωστόσο είχαν φύγει, οπότε οι Μοριορί θεώρησαν ότι οι αποικιστές αντίστοιχα θα τους άφηναν στην ησυχία τους».

Η γενναιοδωρία των Μοριορί ανταμείφθηκε όταν επέστρεψε ο καπετάνιος Χάργουντ από τη Νέα Ζηλανδία με τετρακόσιους ακόμα

* Αυτό που εμείς ξέρουμε ως «ταμού» προέρχεται από την πολυνησιακή έννοια του ιερού, του άγιου, που ενέχει κανόνες, περιορισμούς και απαγορεύσεις. Η αγγλική έννοια μάλλον χρονολογείται από την επίσκεψη του Κουκ στην Τόνγκα το 1777. (Σ.τ.Μ.)

Μαορί. Τώρα οι ξένοι ξεκίνησαν τη διεκδίκηση του Τσάταμ διά του *τακάχι*, ενός τελετουργικού των Μαορί που μεταγράφεται ως «Περπατώ στη Γη για να Κατακτήσω τη Γη». Έτσι διαιρέθηκε το Παλιό Ρεκόχου & οι Μοριορί πληροφορήθηκαν ότι πλέον ήταν υποτελείς των Μαορί. Στις αρχές Δεκεμβρίου, όταν διαμαρτυρήθηκαν μερικές δεκάδες Αβορίγινες, σφαγιάστηκαν με τσεκούρια με συνοπτικές διαδικασίες. Οι Μαορί αποδείχτηκαν άξιοι μαθητές των Άγγλων στις «σκοτεινές τέχνες του αποικισμού».

Η νήσος Τσάταμ περικλείει μια αχανή αλίβρεκτο λιμνοθάλασσα, την Τε Γουάνα, που είναι σχεδόν μια ενδοχώρια θάλασσα, πλην όμως γονιμοποιείται από τον ωκεανό που εισχωρεί με τη φουσκονεριά από τα «χειλή» της στο Τε Αγουαταπίκι. Πριν από δεκατέσσερα χρόνια, οι άντρες Μοριορί έκαναν συμβούλιο σ' εκείνο τον ιερό τόπο. Τρεις μέρες κράτησε, & στόχος του ήταν η επίλυση του εξής ζητήματος: Εάν κάποιος έχυne αίμα Μαορί, θα κατέστρεφε το *μάνα* του; Οι νεότεροι υποστήριζαν ότι στο δόγμα της Ειρήνης δεν συμπεριλαμβάνονταν αλλοδαποί κανίβαλοι παντελώς άγνωστοι στους προγόνους τους. Οι Μοριορί είτε θα σκότωναν είτε θα σκοτώνονταν. Οι γηραιότεροι προέτρεπαν προς εκτόνωση, διότι, εφόσον οι Μοριορί διατηρούσαν το *μάνα* τους με τη γη τους, οι θεοί & οι πρόγονοί τους θα λύτρωναν τη φυλή από το κακό. «Αγκάλιασε τον εχθρό σου» προέτρεψαν οι γηραιότεροι, «για να μη σε χτυπήσει». («Αγκάλιασε τον εχθρό σου» σχολίασε ο Χένρι «για να νιώσεις το μαχαίρι του στους νεφρούς σου».)

Επικράτησαν οι γηραιότεροι, ελάχιστη όμως σημασία είχε. «Όταν υστερούν αριθμητικά» μας είπε ο κύριος Ντ' Άρνοκ, «οι Μαορί φροντίζουν να αρπάξουν την ευκαιρία & να χτυπήσουν πρώτοι & σκληρότερα, όπως μπορούν να επιβεβαιώσουν από τους τάφους τους πλήθος δύσμοιροι Βρετανοί & Γάλλοι». Οι Νάτι Τάμα & Νάτι Μούτουνα είχαν κάνει & εκείνοι τα συμβούλιά τους. Στην επιστροφή από τη σύσκεψή τους οι άντρες Μοριορί συνάντησαν ενέδρες & μια νύχτα πιο επονεϊδιστη & απ' τον χειρότερο εφιάλτη, νύχτα σφαγής, πυρπολημένων χωριών, λεηλασιών, αντρών & γυναικών ανασκολοπισμένων στη σειρά στις παραλίες, παιδιών κρυμμένων σε τρύπες, όπου τα εντόπιζαν & τα διαμέλιζαν λαγωνικά. Μερικοί αρχηγοί είχαν στον νου τους την

επαύριον & έσφαζαν μόνο όσο χρειαζόταν για να εμφυσήσουν στους εναπομείναντες την υπακοή διά του τρόμου. Άλλοι αρχηγοί δεν ήταν τόσο μετρημένοι. Στην παραλία του Γουαϊτάνγκι πενήντα Μαορί αποκεφαλίστηκαν, φιλεταρίστηκαν, τυλίχθηκαν σε φύλλα λιναριού, κι έπειτα ψήθηκαν στον φούρνο με γιαμ & γλυκοπατάτες. Από τους Μοριορί που είχαν δει το στερνό ηλιοβασίλεμα του παλιού Ρεκόχου ούτε οι μισοί δεν έζησαν να δουν τον ήλιο των Μαορί να ανατέλλει. («Απομένουν λιγότεροι από εκατό καθαρόαιμοι Μοριορί» είπε θλιμμένα ο κύριος Ντ' Άρνοκ. «Στα χαρτιά το Βρετανικό Στέμμα τούς απελευθέρωσε από τον ζυγό της σκλαβιάς πριν από χρόνια, μα οι Μαορί αδιαφορούν για τα χαρτιά. Απέχουμε μια βδομάδα αρμένισμα από το Σπίτι του Κυβερνήτη & η Αυτής Μεγαλειότης δεν συντηρεί φρουρά στο Τσάταμ».)

Ρώτησα γιατί δεν είχαν εμποδίσει οι Λευκοί τους Μαορί κατά τη σφαγή.

Ο κύριος Έβανς δεν κοιμόταν πια & ούτε ήταν κουφός, όπως νόμιζα. «Έχετε δει ποτέ πολεμιστές Μαορί μανιασμένους για αίμα, κύριε Γιούν;»

Είπα ότι δεν είχα.

«Όμως έχετε δει καρχαρίες μανιασμένους για αίμα, σωστά;»

Αποκρίθηκα ότι είχα.

«Δεν έχει & μεγάλη διαφορά. Φανταστείτε ένα μοσχάρι να αιμορραγεί & να σπαρταρά σε αβαθή γεμάτα καρχαρίες. Τι κάνετε – μένετε μακριά από το νερό ή προσπαθείτε να κλείσετε τα στόματα των καρχαριών; Αυτό ήταν το δίλημμά μας. Ναι, τους ελάχιστους που μας χτύπησαν την πόρτα τούς βοηθήσαμε –ένας απ' αυτούς ήταν ο βοσκός μας, ο Μπάρναμπας–, αν βγαίναμε όμως έξω εκείνη τη νύχτα, δεν θα μας ξανάβλεπε άνθρωπος. Να σας θυμίσω ότι στο Τσάταμ δεν ήμασταν ούτε πενήντα Λευκοί εκείνο τον καιρό. Εννιακόσιοι Μαορί στο σύνολο. Οι Μαορί εμάς τους Πάκεχα μας υπακούνε, κύριε Γιούν, αλλά μας απεχθάνονται. Αυτό μην το ξεχνάτε».

Τι δίδαγμα να αντλήσω; Η ειρήνη, αν & την αγαπάει ο Κύριός μας, είναι θεμελιώδης αρετή μόνο αν οι γείτονές σου συμμαρίζονται την ηθική σου.

ΤΟ ΣΥΓΧΡΟΝΟ ΚΛΑΣΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΣΕ ΝΕΑ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

1850. Ο Άνταμ Γιούν, ένας Αμερικανός συμβολαιογράφος, επιστρέφει από τα νησιά Τσάταμ στην Καλιφόρνια. Στο ταξίδι του τον προσεγγίζει ο γιατρός Δρ. Γκους που του κάνει μια θεραπεία για ένα σπάνιο είδος εγκεφαλικού παράσιτου...

1931, Βέλγιο. Ο Ρόμπερτ Φρόμπισερ, ένας αποκληρωμένος αμφισεξουαλικός συνθέτης, κατορθώνει να χωθεί στο σπίτι ενός καταβεβλημένου μαέστρου, της σαγηνευτικής συζύγου του και της νεαρής κόρης τους.

Δεκαετία του '70, Δυτική Ακτή. Η δημοσιογράφος Λουίζα Ρέι ανακαλύπτει έναν ιστό απληστίας και φόνου που απειλεί την ίδια της τη ζωή.

Και προχωράμε σε μια άδοξη Αγγλία του παρόντος· σε μια κορεάτικη υπερδύναμη του κοντινού μέλλοντος όπου ο νεοκαπιταλισμός είναι εκτός ελέγχου· και, τελικά, σε μια μετα-αποκαλυπτική Χαβάη στις ύστατες μέρες της Ιστορίας.

Η ιστορία όμως δεν σταματάει ούτε εδώ. Η αφήγηση γυρίζει σαν μπουόμερανγκ στους αιώνες και τους τόπους, ακολουθώντας τη διαδρομή αντίστροφα, προς την αρχή. Ο συγγραφέας αποκαλύπτει πώς συνδέονται οι χαρακτήρες του και πώς διαπλέκονται οι μοίρες τους. Αλλά και πώς οι ψυχές διαβαίνουν τους ουρανούς του χρόνου, όπως τα νέφη διαβαίνουν τους ουρανούς του κόσμου.

Το **Cloud Atlas** είναι ένας αλησμόνητος άθλος που έχει μετατραπεί από καλτ κλασικό σε παγκόσμιο φαινόμενο.

ISBN: 978-618-03-3946-8

9 786180 339468

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 83946

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ

e-book